Adamın sözüne *bakmak* için sözün hilafını söyleme ihtimalinin ne kadar olduğuna bakmak lazım. *Ben iyiyim* diyecek. *Ben kötüyüm* deme ihtimali olmayan bir insanın *ben iyiyim* demesinin ne manası var? Adam veyahut *ben mason değilim* diyecek. *masonum* deme ihtimali ne kadar?

Soru sorarken göz önünde bulundurmak lazım: *Hızlı araba sürdün mü?* hayır, asla, hiç sürmem hızlı araba ben. İnanıyor muyum? Hayır. Neden inanmıyorum, hızlı sürse de söyleyeceği şey aynı.

Bir haber geldiğinde bakıyorum, falanca açıklama yapmış, filanca izah etmiş. Tabii ki yapacak. Tabii ki konuşacak. Söylemek zorunda olduğu şeyleri söylüyorsa, makamı itibariyle aksini konuşamayacağı şeyler söylüyorsa, üzerinde durmamak lazım. *Ne okuyorsun, bildiğimi okuyorum.* 

Söz ancak aksiyle değerlidir. Dürüstlük de her ikisini söylemeye muktedir olduğu halde, birini söylemeyi, *doğru olanı* söylemeyi tercih etmekle olur. Vazifesi gece gündüz yalan söylemek olandan dürüstlük *düşmüştür*. Ondan zaten dürüstlük beklenmez. Aldananlara yazık.

Emin Reşah